

Kutyákon előforduló kullancsok és az általuk terjesztett kórokozók hazai vizsgálata

PhD értekezés összefoglalója

Készítette: **Földvári Gábor**

Az kutyák kullancs által terjesztett betegségeiről szóló közlemények száma megnőtt az utóbbi években. A Magyarországon hiányosak a témakörrel kapcsolatos ismereteink. Ezek miatt indítottunk el egy, a kutyák kullancsfertőzöttségét és kullancs által terjesztett kórokozóit vizsgáló felmérést.

Morfológiai vizsgálatok alapján egy praktikus, ábrákkal ellátott határozókulcsot készítettünk az Európában előforduló, kutyákat fertőző 16 kullancsfajra. Budapest hat kerületének és az ország 13 megyéjének összesen 29 állatorvosi rendelőben 1779 kullancsegyedet gyűjtöttünk 606 kutyáról. A fertőzött kutyák az ország 55 helyszínéről származtak, és legtöbbször csak egyetlen vért szívott nőtényt volt. A leggyakoribb kullancsos testtáj a fej, nyak és láb volt. Az *Ixodes ricinus* és a *Dermacentor reticulatus* volt a két leggyakoribb faj. *Ixodes canisuga*, *Haemaphysalis concinna*, *Ixodes hexagonus*, *Ixodes acuminatus* és *Dermacentor marginatus* példányok is előfordultak. A *D. reticulatus* új előfordulási területeit állapítottunk meg, mivel megtaláltuk észak-keleten és dél-keleten tartott kutyákon is. Az ország 31 helyszínén történő terepgyűjtéseinkkel új adatokat nyertünk az *I. ricinus*, a *D. reticulatus* és más fajok földrajzi és szezonális elterjedéséről.

Elsőként írtuk le hazánkban kutyák kis babesia-fertőzöttségét. Mindkét kutya esetében autochton fertőződés történt, azonban további vizsgálatok szükségesek a kórokozó fajának, elterjedtségének, vektorának és eredetének tisztázásához. Molekuláris módszerekkel igazoltuk, hogy a *B. canis canis* alfaj felelős a kutyák nagy *Babesia* okozta babesiosisáért hazánkban. Részben molekuláris módszerekkel bizonyítottuk, hogy kutyák babesiosisa földrajzilag elterjedtebb, mint eddig tudtuk. Elsőként mutattunk ki molekuláris módszerrel *Babesia-t* kutyán vért szívott és terepen gyűjtött *D. reticulatus* nőtényekből Magyarországon. Azonosítottuk a *B. canis canis-t* kutyán vért szívott *D. reticulatus* nőtényekben.

Hazánkban elsőként mutattunk ki molekuláris módszerrel *Borrelia-t* kutyán vért szívott és terepen gyűjtött *I. ricinus* nőtényekből. A kutyára és emberre nézve egyaránt patogén három fajt, a *B. burgdorferi* sensu stricto-t, a *B. afzelii-t* és a *B. garinii-t* azonosítottuk *I. ricinus* kullancsokban szekvencia analízissel.